

**Pension system in the Netherlands,  
*based on cooperation and solidarity***  
**Penzijní systém v Holandsku  
*založený na spolupráci a solidaritě***

**Jaap van der Spek**

**President of the national umbrella organization of retired people in The Netherlands NVOG**

**VÁŽENÉ DÁMY A PÁNOVÉ, VÁŽENÍ POLITICI, ČLENOVÉ ORGANIZACÍ, ZAHRANIČNÍ HOSTÉ A PŘÁTELE ASOCIACE EURAG.**

**DĚKUJI VÁM ZA MOŽNOST VYSTOUPIT NA TÉTO KONFERENCI A SDĚLIT VÁM NĚKOLIK INFORMACÍ OHLEDNĚ PENZIJNÍHO SYSTÉMU V HOLANDSKU, JEDNOHO Z NEJLEPŠÍCH SYSTÉMŮ NA SVĚTĚ. ČINÍM TO RÁD, I S TROCHOU HRDOSTÍ. ZÁROVEŇ VŠAK MUSÍM UVÉST I NĚKOLIK ROZPORŮ A NEDOSTATKŮ. JE TO NUTNÉ, JELIKOŽ I MY MÁME PROBLÉMY A HLEDÁME CESTY K RENOVACI A KOREKTURÁM SYSTÉMU. JAK JE ZNÁMO, POČET OSOB 65+ STÁLE STOUPÁ A POČET OSOB POD 65 MÁ KLESAJÍCÍ TENDENCI. A BOHUŽEL, VZRŮSTÁ I NAPĚTÍ MEZI GENERACEMI**

**CO ČASTO OD MLADÝCH SLÝCHÁME JE, ŽE “NAŠI DŮCHODCI UTRÁCEJÍ PENÍZE, KTERÉ MY VYDĚLÁVÁME A VE CHVÍLI, KDY SE SAMI STÁVÁME DŮCHODCI, NEZBUDE JIŽ NA NÁS NIC”. NÁSLEDKEM TOHO DŮVĚRA V NÁŠ DŮCHODOVÝ SYSTÉM KLESÁ A MUSÍME HO ZMĚNIT A ZNOVU OBNOVIT DŮVĚRU V NĚJ.**

**NÁŠ PENZIJNÍ SYSTÉM JE SYSTÉM ZALOŽEN NA KOOPERACI A SOLIDARITĚ. DŮVĚRA V NĚJ JE PROTO NEZBYTNOSTÍ.**

**JE ZALOŽEN NA TŘECH PILÍŘÍCH.**

**1) ZÁKLADNÍ VÝMĚRA PENZE PRO VŠECHNY OBČANY HOLANDSKA, KTERÍ ŽIJÍ V ZEMÍ 50 A VÍCE LET VE CHVÍLI, KDY DOSÁHNOU DŮCHODOVÉHO VĚKU (NYNÍ JE TO 66 LET A 6 MĚSÍCŮ), JE**

**ZALOŽENA NA 2% ÚSPOR ROČNĚ ODVÁDĚNÝCH DO ZMÍNĚNÉHO SYSTÉMU. ZA 50 LET TEDY OBČAN DOSÁHNE 100% = ZÁKLADNÍ VÝMĚRY PENZE. POKUD JE NĚKDO NAPŘ. NĚJAKOU DOBU V ZAHRANIČÍ A NEODVÁDÍ ONA 2%, DOSÁHNE NIŽŠÍHO PROCENTA PENZE. ZÁKLADNÍ, 100% PENZE JE NA NIŽŠÍ ÚROVNI, ALE PŘESTO JE POSTAČUJÍCÍ K USPOKOJENÍ ZÁKLADNÍCH POTŘEB, JAKO STRAVY, POPLATKŮ ZA BYDLENÍ, SOCIÁLNÍ VZTAHY, K ZAPLACENÍ ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ A TŘEBA POPLATKŮ ZA TV. NÁZEV ZÁKONA UPRAVUJÍCÍHO TENTO SYSTÉM JE "AOW" – OBECNÝ DŮCHODOVÝ SYSTÉM PRO STARŠÍ OSOBY."**

**MÁME SPECIÁLNÍ FOND, ZE KTERÉHO JE DŮCHOD VYPLÁCEN. KAŽDÝ ZAMĚSTNANEC V HOLANDSKU PLATÍ PŘES SVÉHO ZAMĚSTNAVATELE 17% ZE MZDY DO TOHOTO FONDU PRO ZÁKLADNÍ PENZI (AOW) AŽ DO MAXIMÁLNÍ VÝŠE 34000 EURO/ROK. MINIMÁLNÍ ODVOD JE 18800 EURO. JE TO T.ZV. SYSTÉM "PLAŤ ZA TO, CO VYUŽIJEŠ". TAKTO PŘIPLOUVÁ NA FOND KAŽDÝ MĚSÍC URČITÁ ČÁSTKA PENĚZ. VE STEJNOU CHVÍLI DOSTÁVAJÍ DŮCHODCI SVOJI PENZI, COŽ JE VÝSTUP Z FONDU. MÁME 3,2 MILIONY OSOB STARŠÍCH 66,5 ROKU. JEJICH SLOŽENÁ PENZE (ZE VŠECH PILÍŘŮ) ČINÍ VÍCE NEŽ CELKOVÁ ČÁSTKA ZMÍNĚNÉHO FONDU. ROZDÍL NA FONDU, KTERÝ MŮŽE BÝT AŽ 30% VYROVNÁVÁ STÁT DO PLNÉ VÝŠE. ZDE SE PROJEVUJE SOLIDARITA STÁTU.**

**SYSTÉM JE REGULOVÁN STÁTEM/VLÁDOU. VÝVOJ ČÁSTKY PENZE JE ZÁVISLÝ NA VÝVOJI MINIMÁLNÍ MZDY. PRŮMĚR MĚSÍČNÍHO DŮCHODU JE CCA 800 EURO/OSOBA/MĚSÍC NEBO 1600 EURO/2 OSOBY, KTERÉ ŽIJÍ SPOLU A 1200 EURO/OSOBA, KTERÁ ŽIJE SAMA. OPĚT SOLIDARITA.**

**1) NAD ZÁKLADNÍ PENZÍ MÁME JEŠTĚ T.ZV. DRUHÝ PILÍŘ. JEHO ZNAKY JSOU NÁSLEDUJÍCÍ:**

- ZAMĚSTNAVATELÉ ODVÁDĚJÍ ČÁST MZDY ZAMĚSTNANCE (V ZÁVISLOSTI OD ORGANIZACE TO JE OD 15 DO 30% MZDY) DO SPOLEČNOSTÍ, KTERÉ SPRAVUJÍ PENZIJNÍ FOND. TĚCH JE PODLE TOHO, VE KTERÉM OBORU OSOBA PRACUJE NĚKOLIK, NAPŘ. FOND PRO PRACOVNÍKY V OBLASTI PÉČE A ZDRAVÍ A FOND PRO OSOBY PRACUJÍCÍ VE STÁTNÍ**

**SLUŽBĚ A VEŘEJNÝCH INSTITUCÍCH. VÍCE NEŽ 90% ZAMĚSTNANCŮ V HOLANDSKU TAKTO PŘÍSPÍVÁ DO FONDŮ.**

- Z ODVODŮ ZAMĚSTNAVATELÉ NEPLATÍ STÁTU DANĚ, ALE PLATÍ JE VE CHVÍLI, KDY ZAMĚSTNANEC OBDRŽÍ SVŮJ DŮCHOD (JE PENZIONOVÁN). 18% DAŇ.**
  - PENZIJNÍ FONDY PRACUJÍ NA TOM, ABY ZHODNOTILY ULOŽENÉ PENÍZE ZAMĚSTNANCŮ, KTERÉ INVESTUJÍ DO AKCIÍ , DLUHOPISŮ, OBLIGACÍ APOD. PO CELOU DOBU ŽIVOTA DŮCHODCE AŽ DO JEHO SMRTI.**
  - PENZIJNÍ FONDY JSOU SPRAVOVÁNY EXPERTY PŘÍSLUŠNÉHO ODBORU A ZAMĚSTNANCI. KONTROLA JE PROVÁDĚNA PROSTŘEDNICTVÍM NEZAINTERESOVANÝCH OSOB, TEDY VNĚ ZAMĚSTNAVATELE A ZAMĚSTNANCE, FINANČNÍMI EXPERTY,**
  - JE TO UZÁKONĚNO VLÁDOU. VLÁDA ROVNĚŽ UDĚLALA FINANČNÍ STRUKTURU, RÁMEC, JELIKOŽ CELKOVÝ MAJETEK CCA 300 HOLANDSKÝCH FONDŮ ČINÍ OKOLO 1,4 BILIONŮ EURO.**
  - TYTO DVA PILÍŘE JSOU POVINNÉ A ZŮSTATKY NA ÚČTECH DŮCHODCŮ NEJSOU PŘEDMĚTEM DĚDICTVÍ. NAOPAK, PŘI NEVYČERPÁNÍ JSOU POUŽITY SOLIDÁRNĚ PRO TY DŮCHODCE, KTEŘÍ NEDOSAHUJÍ NA PRŮMĚR A PRO DÉLEŽIJÍCÍ.**
- 2) MÁME ROVNĚŽ 3.PILÍŘ. LIDÉ MAJÍ JAKO VŠUDE NA SVĚTĚ MOŽNOST SPOŘIT VLASTNÍ PENÍZE VE SPECIÁLNÍCH POJIŠŤOVACÍCH SPOLEČNOSTECH. TENTO SYSTÉM NENÍ V SYSTÉMU ZALOŽENÉM NA KOOPERACI A SOLIDARITĚ, ALE JE VYTVOŘEN PRO LIDI, KTEŘÍ PRACUJÍ V SOUKROMÉM SEKTORU A CHTĚJÍ SI ZVÝŠIT SVŮJ STANDARD DŮCHODCE. TENTO PILÍŘ JE DOBROVOLNÝ A ZŮSTATKY JSOU PŘEDMĚTEM DĚDICTVÍ.**

**DÁMY A PÁNOVÉ, PODAL JSEM VÁM VELMI KRÁTKÝ PŘEHLED JINAK SILNĚ KOMPLEXNÍHO SYSTÉMU. V POŘADÍ JE TENTO SYSTÉM DRUHÝ NA SVĚTĚ ZA DÁNSKÝM SYSTÉMEM. ALE I TAK JE CO ZLEPŠOVAT, PROTOŽE:**

- DLOUHOVĚKOST SE PRODLUŽUJE.**
- STÁLE VÍCE SE PROJEVUJE, ŽE BUDOUCÍ GENERACE DOSAHUJÍ VYŠŠÍCH PRACOVNÍCH POZIC A NÁSLEDKEM TOHO SE ROVNĚŽ MĚNÍ STRUKTURA PENZIJNÍCH FONDŮ. JE OTÁZKA, JAK ORGANIZOVAT PŘEVOD USPOŘENÝCH FINANCÍ DO JINÉHO PENZIJNÍHO FONDU?**
- MLADÍ LIDÉ POŽADUJÍ DOSAŽENÍ VYŠŠÍ MÍRY VLIVU NA SPRÁVU USPOŘENÝCH FINANCÍ A CHTĚJÍ MÍT CO NEJDŘÍVE REÁLNÝ PŘEHLED O NICH A INVESTICÍCH, DO KTERÝCH SE VKLÁDAJÍ.**
- FINANČNÍ STRUKTURA PŘEDSTAVENA VLÁDOU MÁ ŠPATNÁ, PŘÍLIŠ OPATRNÁ KRITÉRIA**
- JE VIDITELNÉ ZVYŠUJÍCÍ SE NAPĚTÍ MEZI GENERACEMI V NAŠÍ SPOLEČNOSTI A V NAŠEM PARLAMENTU**
- PO FINANČNÍ KRIZI V LETECH 2008-9 ZTRATILO MNOHO OBČANŮ DŮVĚRU V EXISTUJÍCÍ SYSTÉM. PROVÁZENO JE ZVYŠUJÍCÍM SE INDIVIDUALISMEM.**

**ANO, MÁME DOBRÝ PENZIJNÍ SYSTÉM, ALE JE PRO NÁS VÝZVOU PŘIZPŮSOBIT SYSTÉM DOBĚ, ČASU. PŘÍLIŠ MNOHO PRÁCE PRO VŠECHNY ZAJINTERESOVANÉ “HRÁČE” NA PENZIJNÍM POLI, PRO VLÁDU A TAKÉ PRO ZÁSTUPCE DŮCHODCŮ.**

**UKÁZAL JSEM VÁM PŘÍCHUŤ NAŠEHO SYSTÉMU A JEHO VÝVOJE V HOLANDSKU. TAKÉ PROTO, ŽE MŮŽETE NĚCO Z NĚJ POUŽÍT PRO VÝVOJ A BUDOUCNOST PEVNÉHO SYSTÉMU V ČESKÉ REPUBLICE, TAKÉ PRO NÁSLEDUJÍCÍ GENERACE.**

**Jaap van der Spek, Praha 27.listopadu 2017**

**PŘEDSEDA NÁRODNÍ CENTRÁLNÍ ORGANIZACE DŮCHODCŮ V HOLANDSKU - NVOG**

